

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorvm Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XIV. Fuge dilecte mi, & aßimilare capreae hinnuloque ceruorum,
super montes aromatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

gò modo dum caro ita spiritui sub-
ijcitur, vt nihil infra se cupiat, so-
lum quod supra se est quærat, hæc
est vox quæ delectabiliter sonat in
auribus meis, imo hoc est *canticum*
Canticorum, quo nihil dulcius in
hac mortali vita cantare potest
homo mortalis & passibilis,
quali voce & quali cantico sem-
per rapitur ad illam ineffabi-
lem dulcedinem capiendam, quam
1. Cor. 2. *nec oculus vidit, nec auris audi-*
uit, cuius assecutio perficiet ho-
minem immortalem & impassi-
bilem. *Hanc nempe vocem & hoc can-*
ticum, dum Angeli & omnes
sancti mei auscultant & audire
desiderant, ad eandem gloriam
quam isti hoc est Angeli adepti
sunt; & illi hoc est homines sancti
per fidem, spem, & charitatem se a-
depturos non dubitant, te quoque
quæ nondum adepta es, secum adi-
pisci peroptant, atque pro hoc mi-
hi incessabiliter supplicant. Quid
tandem ad hanc vocem dilecta re-
spondet? *fuge dilecte mi, & cætera.*

VERSVS XIV.

Fuge dilecte mi, & assimulare ca-
prea hinnuloꝝ, ceruorum, super montes
aromatum.

Vox Eccle-
sia siue fan-
cta anima
in hac vitâ.
SI attentè inspiciamus magna hæc
vox, humilis corde, siue ad totam
Ecclesiam referamus, siue ad
quamlibet Deo deuotam animam:
cur enim sancta Ecclesia siue quæ-

libet sancta anima hæc ad Deum
non vtatur voce in præsentī vita?
dicit nempe vnus sanctorum, ex
parte cognoscimus, & ex parte propheta-
1. Cor. 13.
mus, cum autem venerit quod perfectum
est, euacuabitur quod ex parte est. Quid
iste persensit, qui cognoscendi, &
prophetandi imperfectionem in
hac vita præsentī pronuntiauit?
quod enim ex parte est, perfectum
non est; sed hanc imperfectionem
dicit euacuandam, quando in fu-
tura vita venerit quod perfectum
est: huiusmodi autem imperfectionem
si rectè consideres, nimirum
huius dilecti fuga est.

Fuga dile-
cti quæ sit.

Porro quicquid in sacramentis
Ecclesie agit, magna & profun-
da mysteria continet, quæ omnia
huius dilecti potentiam, virtutem
& gratiam prædicant. Sed quis est
qui de his ad plenum disputare va-
leat? Vnde dilecta præ huiusmodi
magnitudine attonita, ex parte co-
gnoscit, & ex parte prophetat, sed
quia ad plenum comprehendere,
non valet, deficit, & dilecto vt fu-
giat non pro neglectu, sed pro de-
fectu proclamat: fugæ enim subti-
lium rerum in discussione sacra-
mentorum *dilecti huius fuga est.* Nam
quando vim eorum & effica-
ciam ad plenum enarrare vel dif-
cutere non possumus, *fugit nos iste*
dilectus: item cum sacre scripturæ
faciem intendimus, sed eam plenè
peruidere & arcana thesaurorum
eius introire non possumus, profe-
cto, *fugit nos iste dilectus.*

Quare dile-
cta dilecto
fugam sua-
deat.

Nn 3

Sed

Dilectus
fugiens re-
tinendus
non est.

Lucta Ia-
cob cum
Angelo
quid nos
doceat.
Gen. 32.

Quid sit
claudicare
in bonam
partem il-
lud inter-
pretando.

Sed fugientem non temerè reti-
neamus, verùm quicquid in Sacra-
mento, vel sanctarum scriptura-
rum subtilitate comprehendere nõ
possumus igni comburamus, hoc
est, sancto spiritui reseruemus, &
ne in sensum hæreticum nimis dis-
cutiendo incidamus, fugere dile-
ctum sinamus. Nempe iuxta ex-
emplum *Beati Iacob qui cum Angelo*
luctatus est, nos quidem cum verbo
Dei luctari monemur, sed postquã
data benedictione tactu nerui
claudicamus, fugere Dei verbum
permittamus: quid namque est lu-
ctari cum verbo Dei, nisi infatiga-
biliter sensum sacræ scripturæ in-
uestigare? quid denique victorem
à victo benedictionem postulare
& suscipere, nisi ipsius sensus intel-
ligentiam quærere & inuenire? *Sed*
victor à victo benedictione accepta fœ-
more emarcente claudicat, quia is qui
sacram scripturam Deo inspirante
benè intellexerit, omni carnis vo-
luptate restinctâ, in actiua & con-
templatiua vitâ proficit, & grandi-
quidem spiritus commodo, sed
magno carnis suæ vincit detrimen-
to. *Deniq; is claudicat qui vicit, quia te-*
tigit qui victus est, neruum fœmoris eius,
& emarcuit; quomodo claudicat?
videlicet vno pede terræ innitens,
alterum à terrâ suspendens, id est a-
ctiuam vitam pro cura subditorum
non omnino relinquens, & con-
templatiuæ præcius dulcedine to-
tis viribus inhærens.

Iste claudus salit vel ascendit

sicut ceruus, terramque vix tangere
dignatur, nam *conuersatio eius in coelis* Phil. 3.
est: veruntamen ex parte, vno enim tã-
tum pede nunc interim illuc suspẽ-
sus est, donec veniat quod perfectum est. I. Cor. 13.
Et idcirco quia nunc perfectè cõ-
prehendere non potest, rectè dicit,
fuge dilecte mi. Cum ergò sensum
verbi Dei in monte cum Domino
loquentes, mente percipimus, illud
Apostoli attendamus, *noli altum sa-* Rom. 11.
pere sed time, ne dum dilectum fu-
gientem incautè prosequimur, in
peruersi dogmatis foueam dilaba-
mur. Item hoc modo *dilectum fugere*
dicimus, quia semper est incompre-
hensibilis: nam istud concedendum
est maiestati eius vt nõ possit com-
prehendi, semperq; sit desideratus
ac desiderabilis, nosq; lateat, quàm
diu sumus in hoc corpore, *quàm* Psa. 39.
magna sit multitudo dulcedinis eius, quã
abscondit timentibus se.

Dicamus ergò ei *fuge, fuge, cau-*
tus nobis ac prouidus, ne vnquam
dum viuimus, nos comprehendisse ar- Philip. 3.
bitremur, sequentes vt comprehen-
damus. Siue hoc modo dicat quæ-
uis fidelis anima & sapiens Deo
humili & deuota mente, *Domine*
non sum digna vt intres sub tectum meũ, Matth. 8.
non sum digna vt in me ostendas a-
liquod frequens præsentia, vel visi-
tationis tuæ miraculum: fuge, in-
quit, dilecte mi, non quæro in præ-
senti vitâ gloriam sed desidero gra-
tiam, non quæro claritatẽ miracu-
lorum, sed opto remissionem pec-
catorum: fuge, inquam, dilecte mi; &
saluus

Quid per saltus accipiatur, quos dilecta vult vt dilectus faciat similes saltibus capreae aut hinnuli ceruorum super montes aromatum.

Psal. 143.

2. Cor. 2.

Mons Apostolus unde dicatur. 2. Cor. 12.

saltus huiusmodi similes saltibus capreae, aut hinnuli ceruorum effice, non super me, sed super montes aromatum, super excelsa merita Sanctorum atque perfectorum. Non est meum de diuinitatis tuae arcano, de altissimis praeceptorum tuorum documentis, de profundis Sacramentorum tuorum mysterijs tractare vel disputare, sed illorum potius qui montes excelsi possunt dici propter eminentiam sapientiae & virtutum, qui tacti spiritu tuo sancto fumigant tuum bonum odorem, vt possint dicere cum Apostolo, Christi bonus odor sumus Deo in omni loco, atque ideo recte dicuntur montes aromatum.

Et quid mirum, si te ego infirmitatis meae conscia fugere dico, cum ipsi motes magni & docti, in ipsorum tuorum operum, siue praeceptorum, vel etiam Sacramentorum consideratione obstupescant, & te nunquam fugere sinant? nam vnus istorum montium, qui vsq; ad tertium caelum porrectus fuerat, & quae non licet homini loqui audierat, fugientem te, dilectum persequi timens, o altitudo, inquit, diuitiarum sapientiae & scientiae Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius & inuestigabiles viae eius! quis enim cognouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit? aut quis

prior dedit illi & retribuetur ei? quonia ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia, ipsi honor & gloria in saecula saeculorum. Rom. II.

Idcirco dilecte mi fuge, non vt me omnino derelinquas, sed quod hic, qui incomprehensibilis es, adipisci non valeo, in futura mihi vita, vera & aeterna beatitudine sine fine concedas. Similis esto capreae, hinnuloq; ceruorum super montes aromatum, hoc est, etiam perfectorum Sanctorum intellectum incomprehensibili diuinitatis tuae cognitione transcendere: siue in eorum cordibus tales factus, vt de virtute in virtutem proficiant, quia quoties electi de bonis ad meliora, de virtutibus ad virtutes proficiunt, quasi quosdam in eorum mentibus saltus fecit Deus, quatenus his paulatim gradibus siue saltibus, ad illum summum & perfectum perueniant statum, in quo videatur Deus Deorum in Syon, vbi possint incessabiliter dicere & cantare in auribus Domini Sabaoth non simpliciter canticum, sed Canticum Canticorum, hoc est cognoscere & percipere illud summum & optimum bonum in saecula saeculorum.

Saltus Dei in cordibus Sanctorum quid boni causet.

Psal. 83.

Amen.

* * *

Para-